

Samenvatting

De gemeente gaat met het Waterschap Limburg, de Provincie Limburg en de gemeente Meerssen een samenwerkingsovereenkomst aan voor de sanering van de beken de Kanjel en Gelei. In het kader van deze overeenkomst voeren we werkzaamheden uit voor de verbetering van het watersysteem. Dit doen we door vijvers los te koppelen, door het aanbrengen van kleine stuwen en door het aanwezige slib te verwijderen. Ook wordt de belevingswaarde en de cultuurhistorische waarde van het watersysteem en gebied opgewaardeerd door de beken zichtbaarder te maken. Door de aanleg van regenwaterbuffers creëren we een robuuster watersysteem waarmee pieken in het systeem opgevangen kunnen worden. Door klimaatverandering en druk op de beschikbare ruimte is het noodzakelijk om bewuster om te gaan met water. Deze complexe opgave pakt de gemeente samen aan met haar externe partners.

Beslispunten

1. Besluiten tot het aangaan van samenwerkingsovereenkomst, dit onder voorbehoud van goedkeuring in de raad voor wat betreft de aanvullende financiering van € 100.000.
2. De portefeuillehouder te mandateren om eventuele kleine, niet fundamentele wijzigingen in de samenwerkingsovereenkomst in te brengen bij het Waterschap.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 29 september 2020:

Conform.

1. Aanleiding

In het noordoosten van de stad ligt het “Buitengoed Geul en Maas”, dit unieke gebied met daarin de karakteristieke landgoederen heeft van oudsher een belangrijke relatie met water. In het verleden kwam hier water spontaan aan de oppervlakte in vorm van bronnen. In de loop van de tijd hebben deze bronnen hun werking verloren en is het watersysteem afhankelijk van water dat via een stelsel van watergangen wordt binnen gelaten vanuit de Geul in Meerssen. In de loop van de jaren is dit systeem vervuild geraakt en werkt het systeem niet meer optimaal. Vandaar dat het waterschap Limburg, als eigenaar en beheerder van het watersysteem, het initiatief heeft genomen om het watersysteem weer op orde te brengen. De scope van het project beperkt zich niet alleen tot de watergangen maar daarin worden ook de vijvers van de landgoederen meegenomen. Het project wordt gerealiseerd in samenwerking met de provincie Limburg, de gemeenten Meerssen en Maastricht en de initiatiefnemer het waterschap Limburg. Om de samenwerking te effectueren en de financiële bijdrage te borgen in een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die in het najaar van 2020 door de participerende deelnemers wordt ondertekend. In deze collegenota wordt alleen gesproken over een overeenkomst met het Waterschap, de Provincie Limburg en de gemeente Maastricht. Voor de gemeente Meerssen wordt een andere overeenkomst opgesteld.

Het project omvat de volgende maatregelen.

1. Een optimale waterverdeling binnen de deelgebieden:

- a. Deels graven van een nieuwe beekloop om enerzijds de landgoederenvijvers los te koppelen van de beekloop (bypasses) en anderzijds een aaneengesloten beeksysteem te realiseren;
- b. Aanbrengen inlaatwerken en regelwerken om te komen tot een betere waterverdeling tussen de beeklopen en de landgoederenvijvers en waarmee in geval van calamiteiten of droogte het waterpeil kan worden gereguleerd.

2. Verbeteren waterkwaliteit:

- a. Verwijderen van (verontreinigd) slib uit de waterbodem van de beeklopen en landgoederenvijvers (Vaeshartelt en Dr. Poelsoord);

3. Het verhogen van de beltingswaarde:

- a. Het zichtbaar maken van de beken Kanjel en Gelei, passend in de omgeving met versterking van de ecologische waarde van de beken.

4. Cultuurhistorisch waarde:

- a. Opwaarderen inlaatwerken/regelwerken zodat kunstwerken passen in cultuurhistorische omgeving.

5. Waterretentie:

- a. Aanleg van regenwaterbuffers Ankerkade en Dr. Poelsoord voor een robuuster watersysteem en dempen van afvoerpieken.

1. Context

Het waterschap is de initiatiefnemer voor dit project maar de gemeente Maastricht is altijd nauw betrokken geweest bij de voorbereiding. De gemeente Maastricht heeft er baat bij dat het watersysteem optimaal functioneert vanwege het feit dat de wijken in de nabijheid van het Kanjelsysteem bij extreme neerslag hemelwater lozen op dit systeem. Ook draagt deze aanpak bij aan opwaardering van deze belangrijke blauwe ader in de landgoederenzone. Daarnaast heeft de gemeente in het kader van de zogenaamde Kaderrichtlijn Water (KRW) nog aanvullende verplichtingen met betrekking tot de lozing van hemelwater op dit watersysteem. Deze geplande maatregel wordt integraal meegenomen in de uitvoering. Dit heeft betrekking op zowel de buffer aan de Ankerkade maar ook op de optimalisatie van de huidige buffer aan de Willem Alexanderweg. De buffer Ankerkade staat geprogrammeerd in het vigerende gemeentelijk rioleringsplan. De buffer aan de Willem Alexander is al eerder uitgevoerd maar functioneert nog niet optimaal, deze optimalisatie wordt nu in de uitvoering meegenomen.

2. Gewenste situatie

Het is in het kader van de zogenaamde Kaderrichtlijn water (KRW) gewenst om deze KRW buffer nu te realiseren. Vanuit efficiënte geredeneerd is het een unieke kans om mee te liften met het project van het waterschap, het betreft immers één watersysteem. De werkzaamheden van het waterschap en van de gemeente zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en de beide projecten beïnvloeden elkaar in het functioneren van het systeem.

Ter hoogte van de buffer Ankerkade worden tevens langzaam verkeerverbindingen gerealiseerd, dit is de laatste schakel in de langzaam verkeer verbinding tussen de Groene loper en de Grensmaas, de nieuwe route zal worden aangesloten op het fietspad dat via de Keersluis Limmel naar de Borgharen loopt. Daar kan de fietser aansluiting zoeken op de bekende "Maasroute". In deze route worden ook twee bruggen gerealiseerd deze vallen buiten de scope van deze overeenkomst al worden de noodzakelijke landhoofden wel gerealiseerd.

3. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De beschreven werkzaamheden dragen bij aan een gezonder en beter watersysteem hetgeen de waterkwaliteit en de ecologie in positieve zin beïnvloed.

4. Effect op de openbare ruimte

De meeste werkzaamheden vinden plaats op het grondgebied van het waterschap. Voor wat betreft de realisatie van de buffer aan de Ankerkade zal op het gemeentelijk grondgebied de bestemming wijzigen van bosplantsoen naar gras. Een en ander leidt niet tot een areaalafname of toename.

5. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

6. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing.

7. Financiën

In 2014 heeft de gemeente Maastricht aan het voormalig waterschap Roer en Overmaas toegezegd een netto financiële bijdrage te leveren van € 400.000, (inclusief btw) dit bedrag zou in de eerste instantie in 2016 worden afgeroepen. Vanwege verschillende oorzaken heeft dit project vertraging opgelopen en is dit bedrag niet afgeroepen, het bedrag is echter gereserveerd en nog steeds beschikbaar voor dit project. Daarnaast is in het vigerende gemeentelijk rioleringsplan een bedrag opgenomen van € 250.000 (exclusief btw) voor de aanleg van een KRW buffer aan de Ankerkade. Op basis van een actuele raming is gebleken dat de bijdrage vanuit de gemeente verhoogt moet worden naar € 350.000, dit betekent concreet dat er € 100.000 (inclusief btw) aanvullende financiering moet worden gezocht. Vanwege het feit dat er op basis van een tussentijdse financiële actualisatie van het GRP is gebleken dat er meer projecten worden uitgevoerd dan in de eerste instantie de bedoeling was wordt op korte termijn een raadsnota ter besluitvorming aan de raad voorgelegd waarin deze extra bijdrage van € 100.000 (inclusief btw) integraal wordt meegenomen. Het voorstel gaat er dan van uit dat er aanvullende financiering wordt onttrokken uit de voorziening. Daarom wordt voorgesteld om de overeenkomst te ondertekenen onder voorbehoud van goedkeuring door de raad, althans voor de extra bijdrage van € 100.000.

Buiten deze kosten zijn er ook nog kosten te verwachten met betrekking tot:

- aansluiting van de gemeentelijke buffer op het gemeentelijk rioolstelsel;
- meerkosten ten aanzien van archeologie;
- noodzakelijke verlegging van kabels en leidingen.

Het is op dit moment niet mogelijk om daar een betrouwbare kostencalculatie van te maken. Op het moment dat de bedragen bekend zijn zullen deze integraal worden opgenomen in de nog op te stellen raadsnota, mochten deze bedragen nog niet bekend zijn dan zullen deze worden opgenomen als PM post, dit laatste heeft echter niet de voorkeur.

8. Aanbestedingen

De openbare aanbesteding is uitgevoerd door het waterschap Limburg. Het beperkte aandeel van de gemeente Maastricht is integraal meegenomen in de aanbesteding.

9. Participatie tot heden

De regie voor wat betreft de voorbereiding en de uitvoering ligt bij het waterschap Limburg, bij de planvoorbereiding is Maastricht intensief betrokken geweest.

10. Voorstel

1. Besluiten tot het aangaan van samenwerkingsovereenkomst, dit onder voorbehoud van goedkeuring in de raad voor wat betreft de aanvullende financiering van € 100.000 (inclusief btw)
2. De portefeuillehouder te mandateren om eventuele kleine, niet fundamentele wijzigingen in de samenwerkingsovereenkomst in te brengen bij het Waterschap.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De ondertekening van de overeenkomst is voorzien in oktober-november 2020, aansluitend zal ook de uitvoering starten. Naar verwachting zal de uitvoering doorlopen tot halverwege 2021.